

Bruxelles, den 24.5.2023
COM(2023) 607 final

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

**om Irlands nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Irlands
stabilitetsprogram 2023**

{SWD(2023) 607 final}

Henstilling med henblik på

RÅDETS HENSTILLING

om Irlands nationale reformprogram 2023 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram 2023

RÅDET FOR DEN EUROPÆISKE UNION,

som henviser til traktaten om Den Europæiske Unions funktionsmåde, særlig artikel 121, stk. 2, og artikel 148, stk. 4,

som henviser til Rådets forordning (EF) nr. 1466/97 af 7. juli 1997 om styrkelse af overvågningen af budgetstillinger samt overvågning og samordning af økonomiske politikker¹, særlig artikel 5, stk. 2,

som henviser til henstilling fra Europa-Kommissionen,

som henviser til beslutninger fra Europa-Parlamentet,

som henviser til konklusioner fra Det Europæiske Råd,

som henviser til udtalelse fra Beskæftigelsesudvalget,

som henviser til udtalelse fra Det Økonomiske og Finansielle Udvalg,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Social Beskyttelse,

som henviser til udtalelse fra Udvalget for Økonomisk Politik, og

som tager følgende i betragtning:

- (1) Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241² om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten trådte i kraft den 19. februar 2021. Genopretnings- og resiliensfaciliteten yder finansiel støtte til medlemsstaterne til gennemførelsen af reformer og investeringer og bidrager således med en finanspolitisk impuls finansieret af EU. I overensstemmelse med prioriteterne for det europæiske semester bidrager den til den økonomiske og sociale genopretning og til gennemførelsen af bæredygtige reformer og investeringer, som navnlig skal fremme den grønne og den digitale omstilling og gøre medlemsstaternes økonomier mere modstandsdygtige. Den bidrager også til at styrke de offentlige finanser og sætte skub i vækst og jobskabelse på mellemlang og lang sigt samt til at forbedre den territoriale samhørighed i EU og støtte den fortsatte gennemførelse af den europæiske søjle for sociale rettigheder. Det maksimale finansielle bidrag for hver medlemsstat inden for rammerne af genopretnings- og resiliensfaciliteten blev i overensstemmelse med artikel 11, stk. 2, i forordning (EU) 2021/241 ajourført den 30. juni 2022.
- (2) Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen den årlige undersøgelse af bæredygtig vækst 2023³, som markerede starten på det europæiske semester 2023 for samordning

¹ EFT L 209 af 2.8.1997, s. 1.

² Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2021/241 af 12. februar 2021 om oprettelse af genopretnings- og resiliensfaciliteten (EUT L 57 af 18.2.2021, s. 17).

³ COM(2022) 780 final.

af de økonomiske politikker. Det Europæiske Råd godkendte den 23. marts 2023 prioriteterne i undersøgelsen, som er struktureret omkring de fire dimensioner af konkurrencedygtig bæredygtighed. Den 22. november 2022 vedtog Kommissionen på grundlag af forordning (EU) nr. 1176/2011 ligeledes rapporten om varslingsmekanismen 2023, hvori Irland ikke blev udpeget som en af de medlemsstater, som kan være påvirket eller kan være i risiko for at blive påvirket af ubalancer, og for hvilke der skulle gennemføres en dybdegående undersøgelse. Samme dag vedtog Kommissionen tillige en udtalelse om Irlands udkast til budgetplan 2023. Kommissionen vedtog også en henstilling med henblik på Rådets henstilling om den økonomiske politik i euroområdet, som Rådet vedtog den 16. maj 2023, samt forslaget til den fælles rapport om beskæftigelsen 2023 med en analyse af gennemførelsen af retningslinjerne for beskæftigelsen og principperne for den europæiske søjle for sociale rettigheder, som Rådet vedtog den 13. marts 2023.

- (3) Selv om EU's økonomier udviser bemærkelsesværdig modstandsdygtighed, har den geopolitiske kontekst fortsat en negativ indvirkning. EU står last og brast med Ukraine og har i sin økonomiske og socialpolitiske dagsorden fokus på dels at mindske de negative konsekvenser af energichok for både sårbare husholdninger og virksomheder på kort sigt, dels at fortsætte bestræbelserne på at gennemføre den grønne og den digitale omstilling, støtte bæredygtig og inklusiv vækst, sikre makroøkonomisk stabilitet og øge modstandsdygtigheden på mellemlang sigt. Der fokuseres i høj grad også på at øge EU's konkurrenceevne og produktivitet.
- (4) Den 1. februar 2023 offentliggjorde Kommissionen meddelelsen "En industriplan for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder"⁴ for at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri og støtte den hurtige omstilling til klimaneutralitet. Planen supplerer den igangværende indsats under den europæiske grønne pagt og REPowerEU. Den har til formål at skabe et gunstigere miljø for at øge EU's produktionskapacitet inden for de nettonulteknologier og -produkter, der er nødvendige for at nå EU's ambitiøse klimamål, samt at sikre adgang til relevante kritiske råstoffer, herunder ved diversificering af forsyninger, korrekt udnyttelse af geologiske ressourcer i medlemsstaterne og maksimering af genanvendelsen af råstoffer. Planen er baseret på fire søjler, nemlig forudsigelige og forenkede lovgivningsmæssige rammer, hurtigere adgang til finansiering, forbedring af færdigheder og åben handel med henblik på modstandsdygtige forsyningskæder. Den 16. marts 2023 offentliggjorde Kommissionen også meddelelsen "EU's konkurrenceevne på lang sigt efter 2030"⁵, der er bygget op omkring ni gensidigt forstærkende indsatsområder og målet om at arbejde hen imod en væksthæmmende lovgivningsramme. I meddelelsen opstilles politiske prioriteter med henblik på aktivt at sikre strukturelle forbedringer, målrettede investeringer og lovgivningsmæssige foranstaltninger med henblik på EU's og medlemsstaternes konkurrenceevne på lang sigt. Nedenstående henstillinger hjælper med at opfylde disse prioriteter.
- (5) I 2023 fortsætter det europæiske semester for samordning af de økonomiske politikker med at udvikle sig i overensstemmelse med gennemførelsen af genopretnings- og resiliensfaciliteten. At gennemføre genopretnings- og resiliensplanerne fuldt ud er fortsat et vigtigt element i opfyldelsen af de politiske prioriteter under det europæiske semester, eftersom planerne indeholder foranstaltninger til at håndtere alle eller en betydelig del af de relevante landespecifikke henstillinger, der er blevet udstedt i de

⁴ COM(2023) 62 final.

⁵ COM(2023) 168 final.

senere år. De landespecifikke henstillinger fra 2019, 2020 og 2022 er fortsat yderst relevante for genopretnings- og resiliensplaner, der er blevet revideret, ajourført eller ændret i henhold til artikel 14, 18 og 21 i forordning (EU) 2021/241.

- (6) REPowerEU-forordningen⁶, der blev vedtaget den 27. februar 2023, tager sigte på en hurtig udfasning af EU's afhængighed af import af russiske fossile brændstoffer. Dette vil bidrage til energisikkerhed og diversificering af EU's energiforsyning og samtidig øge udbredelsen af vedvarende energi, energilagringens kapacitet og energieffektiviteten. Forordningen giver medlemsstaterne mulighed for at tilføje et nyt REPowerEU-kapitel til deres nationale genopretnings- og resiliensplaner for at finansiere vigtige reformer og investeringer, der vil bidrage til at nå REPowerEU-målene. De vil også bidrage til at øge konkurrenceevnen for EU's nettonulindustri som skitseret i industriplanen for den grønne pagt til den CO₂-neutrale tidsalder og til at imødekomme de energirelaterede landespecifikke henstillinger, der blev udstedt til medlemsstaterne i 2022, og som måtte blive udstedt i 2023. Med REPowerEU-forordningen indføres der en ny kategori af ikketilbagebetalingspligtig finansiel støtte, der stilles til rådighed for medlemsstaterne til finansiering af nye energirelaterede reformer og investeringer inden for rammerne af deres genopretnings- og resiliensplaner.
- (7) Den 8. marts 2023 vedtog Kommissionen en meddelelse om finanspolitiske retningslinjer for 2024. Den har til formål at støtte udarbejdelsen af medlemsstaternes stabilitets- og konvergensprogrammer og dermed styrke den politiske samordning⁷. Kommissionen mindede om, at stabilitets- og vækstpagtens generelle undtagelsesklausul deaktiveres ved udgangen af 2023. Den opfordrede til i 2023 og 2024 at føre en finanspolitik, der sikrer en holdbar gæld på mellemlang sigt og øger den potentielle vækst på en bæredygtig måde. Medlemsstaterne blev opfordret til i deres stabilitets- og konvergensprogrammer 2023 at redegøre for, hvordan deres finanspolitiske planer vil sikre, at referenceværdien for underskuddet på 3 % af BNP overholdes, og at gælden nedbringes troværdigt og konstant eller holdes på et forsvarligt niveau på mellemlang sigt. Kommissionen opfordrede medlemsstaterne til at udfase de nationale finanspolitiske foranstaltninger, der er indført for at beskytte husholdninger og virksomheder mod energiprischokket, begyndende med de mindst målrettede. Den præciserede, at hvis det bliver nødvendigt at forlænge støtteforanstaltninger på grund af et fornyet pres på energipriserne, bør medlemsstaterne i langt højere grad end tidligere målrette sådanne foranstaltninger mod sårbare husholdninger og virksomheder. Kommissionen foreslog, at de finanspolitiske henstillinger skulle kvantificeres og differentieres og formuleres på grundlag af de primære nettoudgifter som foreslået i dens meddelelse om retningslinjer for en reform af rammen for økonomisk styring i EU⁸. Den henstillede, at alle medlemsstaterne fortsat bør beskytte nationalt finansierede investeringer og sørge for at anvende midlerne fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-fonde effektivt, navnlig i lyset af målsætningerne for den grønne og den digitale omstilling og om øget modstandsdygtighed. Kommissionen påpegede, at den i overensstemmelse med de gældende regler vil foreslå Rådet i foråret 2024 at indlede

⁶ Europa-Parlamentets og Rådets forordning (EU) 2023/435 af 27. februar 2023 om ændring af forordning (EU) 2021/241 for så vidt angår kapitler om REPowerEU i genopretnings- og resiliensplaner og om ændring af forordning (EU) nr. 1303/2013, (EU) 2021/1060 og (EU) 2021/1755 og direktiv 2003/87/EF (EUT L 63 af 28.2.2023, s. 1).

⁷ COM(2023) 141 final.

⁸ COM(2022) 583 final.

underskudsbaserede procedurer i forbindelse med uforholdsmæssigt store underskud på grundlag af endelige data for 2023.

- (8) Den 26. april 2023 fremsatte Kommissionen lovgivningsforslag med henblik på at gennemføre en omfattende reform af reglerne for økonomisk styring i EU. Hovedformålet med forslagene er at styrke holdbarheden af den offentlige gæld og fremme bæredygtig og inklusiv vækst i alle medlemsstater gennem reformer og investeringer. Forslagene skal give medlemsstaterne mere kontrol over tilrettelæggelsen af deres mellemfristede planer, samtidig med at der indføres en strengere håndhævelsesordning til at sikre, at medlemsstaterne opfylder tilsagnene i deres mellemfristede planer for finans- og strukturpolitiske tiltag. Det er hensigten at afslutte lovgivningsarbejdet i 2023.
- (9) Den 28. maj 2021 indgav Irland sin nationale genopretnings- og resiliensplan til Kommissionen i overensstemmelse med artikel 18, stk. 1, i forordning (EU) 2021/241. Kommissionen har i medfør af artikel 19 i forordning (EU) 2021/241 vurderet genopretnings- og resiliensplanens relevans, effektivitet, virkningsfuldhed og sammenhæng i overensstemmelse med vurderingskriterierne i bilag V til forordningen. Den 8. september 2021 vedtog Rådet en afgørelse om godkendelse af vurderingen af Irlands genopretnings- og resiliensplan⁹. Tilrådighedsstillelsen af trancher er betinget af, at Kommissionen i overensstemmelse med artikel 24, stk. 5, i forordning (EU) 2021/241 har truffet en afgørelse om, at Irland på tilfredsstillende vis har opfyldt de relevante milepæle og mål, der er anført i Rådets gennemførelsesafgørelse. En tilfredsstillende opfyldelse forudsætter, at opfyldelsen af forudgående milepæle og mål ikke er blevet tilbagerullet.
- (10) Den 4. maj 2023 forelagde Irland sit nationale reformprogram 2023 og den 2. maj 2023 sit stabilitetsprogram 2023 i overensstemmelse med artikel 4, stk. 1, i forordning (EF) nr. 1466/97. For at tage hensyn til de indbyrdes sammenhænge mellem de to programmer er de blevet vurderet sammen. Det nationale reformprogram 2023 afspejler i overensstemmelse med artikel 27 i forordning (EU) 2021/241 også Irlands halvårslige rapportering om de fremskridt, der er gjort med opfyldelsen af genopretnings- og resiliensplanen.
- (11) Den 24. maj 2023 offentliggjorde Kommissionen landerapporten for Irland 2023¹⁰. Heri foretages der en vurdering af Irlands fremskridt med gennemførelsen af de relevante landespecifikke henstillinger, der blev vedtaget af Rådet mellem 2019 og 2022, og der gøres status over Irlands gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen. På grundlag af denne analyse er der i landerapporten udpeget mangler med hensyn til udfordringer, som enten ikke håndteres eller kun håndteres delvist i genopretnings- og resiliensplanen, ligesom der også afdækkes nye udfordringer. Rapporten indeholder også en vurdering af Irlands fremskridt med gennemførelsen af den europæiske søjle for sociale rettigheder og opfyldelse af EU's overordnede mål vedrørende beskæftigelse, færdigheder og fattigdomsbekæmpelse samt af fremskridtene med gennemførelsen af FN's mål for bæredygtig udvikling.

⁹ Rådets gennemførelsesafgørelse af 8. september 2021 om godkendelse af vurderingen af Estlands genopretnings- og resiliensplan (ST 11046/21), ST 11046/21 ADD 1).

¹⁰ SWD(2023) 607 final.

- (12) Ifølge data valideret af Eurostat¹¹ vendte Irlands offentlige saldo fra et underskud på 1,6 % af BNP i 2021 til et overskud på 1,6 % i 2022, mens den offentlige gæld faldt fra 55,4 % af BNP ved udgangen af 2021 til 44,7 % ved udgangen af 2022.
- (13) Den offentlige saldo er blevet påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. I 2022 omfattede de indtægtsreducerende foranstaltninger en nedsættelse af punktafgiften på brændstoffer og momsned sættelser på gas og elektricitet, mens udgiftsforanstaltningerne omfattede betalinger til alle indenlandske elkonti og en række sociale overførsler. Kommissionen anslår de budgetmæssige nettoomkostninger ved disse foranstaltninger til 0,5 % af BNP i 2022. Den offentlige saldo er også blevet påvirket af budgetomkostningerne ved midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine, som anslås til 0,1 % af BNP i 2022. Samtidig faldt de anslåede omkostninger ved midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19 til 0,7 % af BNP i 2022 fra 2,8 % i 2021.
- (14) Den 18. juni 2021 henstillede Rådet, at Irland i 2022¹² skulle føre en understøttende finanspolitisk kurs, som omfatter finanseffekten af genopretnings- og resiliensfaciliteten, og opretholde nationalt finansierede investeringer.
- (15) Ifølge Kommissionens skøn var den finanspolitiske kurs¹³ i 2022 stort set neutral, nemlig -0,2 % af BNP, hvilket var passende i en situation med høj inflation. Som henstillet af Rådet fortsatte Irland med at støtte genopretningen med investeringer, der skal finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten. Udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler beløb sig til 0,04 % af BNP i 2022 (0,1 % af BNP i 2021). Nationalt finansierede investeringer udgjorde et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint til den finanspolitiske kurs¹⁴. Irland opretholdt således de nationalt finansierede investeringer som henstillet af Rådet. Samtidig udgjorde væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. nye foranstaltninger på indtægtssiden) et stort set neutralt bidrag på -0,2 procentpoint til den samlede finanspolitiske kurs. Irland har derfor i tilstrækkelig grad begrænset væksten i nationalt finansierede løbende udgifter.
- (16) Det makroøkonomiske scenario, der ligger til grund for de budgetmæssige fremskrivninger i stabilitetsprogrammet, er realistisk i 2023 og forsigtigt derefter. Regeringen forventer, at det reale BNP vokser med 5,6 % i 2023 og 4,1 % i 2024. Til sammenligning forventes det ifølge Kommissionens forårsprognose 2023, at væksten i det reale BNP vil være en smule lavere i 2023, nemlig 5,5 %, og en smule højere i 2024, nemlig 5,0 %. Den forholdsvis højere vækstrate, som Kommissionen forventer i 2024, skyldes hovedsagelig en mere vedvarende vækst i nettoeksporten. I Irlands tilfælde er denne variabel imidlertid udsat for store udsving, da den drives af få store multinationale selskaber, som har haft stor kommerciel succes i de seneste år.

¹¹ Eurostats Euroindikatorer 47/2023 af 21.4.2023.

¹² Rådets henstilling af 18. juni 2021 med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2021 (EUT C 304 af 29.7.2021, s. 28).

¹³ Den finanspolitiske kurs bestemmes ud fra ændringen i primære udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden), idet der ses bort fra kriserelaterede midlertidige nødforanstaltninger i forbindelse med covid-19, mens udgifter finansieret med ikketilbagebetalingspligtig støtte (tilskud) fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler medtages, i forhold til den potentielle vækst på mellemlang sigt. Yderligere oplysninger findes i tekstboks 1 i de finanspolitiske statistiske tabeller.

¹⁴ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter udgjorde et neutralt bidrag på 0,0 procentpoint af BNP.

- (17) Ifølge stabilitetsprogrammet for 2023 forventer regeringen, at det offentlige overskud vil stige til 1,8 % af BNP i 2023. Stigningen i 2023 afspejler hovedsagelig en kraftig vækst i indtægterne. Ifølge programmet vil den offentlige gældskvotefalde fra 44,7 % i slutningen af 2022 til 40,5 % i slutningen af 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes der et offentligt overskud på 1,7 % af BNP i 2023. Dette er i overensstemmelse med det overskud, der forventes ifølge stabilitetsprogrammet. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den offentlige gældskvotefalde på nogenlunde samme niveau, nemlig 40,4 % i slutningen af 2023.
- (18) I 2023 forventes den offentlige saldo fortsat at blive påvirket af de finanspolitiske foranstaltninger, der er vedtaget for at afbøde de økonomiske og sociale virkninger af stigningen i energipriserne. De består af foranstaltninger, der videreføres fra 2022, navnlig anden runde af to betalinger til alle indenlandske elkonti samt en ny række sociale overførsler. Omkostningerne ved disse foranstaltninger opvejes delvis af afgifter på energileverandørernes ekstraordinære fortjenester, dvs. et loft over indtægterne fra produktion af elektricitet. Når disse indtægter tages i betragtning, forventes de budgetmæssige nettoomkostninger ved støtteforanstaltningerne ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 at ligge på 0,3 % af BNP i 2023¹⁵. De fleste foranstaltninger i 2023 er tilsyneladende ikke rettet mod de mest sårbare husholdninger eller virksomheder, men bevarer prissignalet om at reducere energiefterspørgslen og øge energieffektiviteten. Som følge heraf anslås det i Kommissionens forårsprognose 2023, at størrelsen af de målrettede støtteforanstaltninger, der skal tages i betragtning ved vurderingen af overholdelsen af den finanspolitiske henstilling for 2023, udgør 0,1 % af BNP i 2023 (sammenlignet med 0,2 % af BNP i 2022). Budgetomkostningerne ved midlertidig beskyttelse af fordrevne personer fra Ukraine forventes at stige med 0,1 procentpoint af BNP i forhold til 2022. Endelig forventes udfasningen af de midlertidige nødforanstaltninger som følge af covid-19 på 0,7 % af BNP at påvirke den offentlige saldo i 2023 positivt.
- (19) Den 12. juli 2022 henstillede Rådet¹⁶, at Irland skulle træffe foranstaltninger til at sikre, at væksten i 2023 i nationalt finansierede primære løbende udgifter er i overensstemmelse med en overordnet neutral finanspolitisk kurs¹⁷, under hensyntagen til fortsat midlertidig og målrettet støtte til de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for stigninger i energipriserne, og til personer på flugt fra Ukraine; Irland skulle være rede til at tilpasse de løbende udgifter til den omskiftelige situation. Rådet henstillede også, at Irland skulle øge de offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed under hensyntagen til REPowerEU-initiativet, herunder ved at anvende genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.
- (20) Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 forventes den finanspolitiske kurs i 2023 at være stort set neutral (0,2 % af BNP) i en situation med høj inflation. Dette følger en stort set neutral finanspolitisk kurs i 2022 (- 0,2 % af BNP). I 2023 forventes det, at

¹⁵ Tallet angiver niveauet for de årlige budgetomkostninger ved foranstaltningerne, inkl. løbende indtægter og udgifter samt – hvis det er relevant – investeringsforanstaltninger.

¹⁶ Rådets henstilling om Irlands nationale reformprogram for 2022 og med Rådets udtalelse om Irlands stabilitetsprogram for 2022 (EUT C 334 af 1.9.2022, s. 52).

¹⁷ Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 anslås den potentielle produktionsvækst på mellemlang sigt (gennemsnit over 10 år) i Irland, som anvendes til at måle den finanspolitiske kurs, til 12,3 % i nominelle værdier.

væksten i nationalt finansierede primære løbende udgifter (ekskl. diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden) indebærer et kontraktivt bidrag på 0,3 % af BNP til den finanspolitiske kurs. Heri er medregnet en reduktion på 0,1 % af BNP af omkostningerne ved de målrettede foranstaltninger til støtte for de husholdninger og virksomheder, der er mest sårbare over for energiprisstigninger. Ligeledes medregnet er de højere omkostninger ved at yde midlertidig beskyttelse til fordrevne personer fra Ukraine (0,1 % af BNP). Den forventede vækst i nationalt finansierede primære løbende udgifter er alt i alt i overensstemmelse med Rådets henstilling. Udgifter finansieret med tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler forventes at beløbe sig til 0,1 % af BNP i 2023, mens nationalt finansierede investeringer skønnes at indebære et neutralt bidrag til den finanspolitiske kurs på 0,0 procentpoint¹⁸. Irland har derfor til hensigt at finansiere yderligere investeringer ved hjælp af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, samtidig med at landet forventes at fastholde nationalt finansierede investeringer. Irland planlægger at finansiere offentlige investeringer i den grønne og den digitale omstilling og i energisikkerhed, f.eks. ved at lette udbredelsen af vedvarende energikilder og muliggøre elektrificering af andre teknologier, som delvist finansieres af genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler.

- (21) Ifølge stabilitetsprogrammet forventes det offentlige overskud at stige til 2,8 % af BNP i 2024. Stigningen i 2024 afspejler hovedsagelig nedgangen i udgifterne, efterhånden som de midlertidige udgiftsforanstaltninger ophører. Ifølge programmet forventes den offentlige gældskvoté at falde til 38,2 % ved udgangen af 2024. På grundlag af de politiske foranstaltninger, der var kendt på skæringsdatoen for prognosen, forventes der ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 et offentligt overskud i 2024 på 2,2 % af BNP. Dette er lavere end det overskud, der forventes ifølge programmet, hovedsagelig som følge af højere udgifter i Kommissionens forårsprognose 2023. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 vil den offentlige gældskvoté ligge på nogenlunde samme niveau ved udgangen af 2024, dvs. 38,3 %.
- (22) Ifølge stabilitetsprogrammet skal alle energistøtteforanstaltninger udfases i 2024. Kommissionen har også baseret sin prognose på antagelsen om en fuldstændig udfasning af energistøtteforanstaltningerne i 2024. Dette er dog betinget af, at energipriserne ikke stiger på ny.
- (23) Ifølge programmet planlægger Irland at opfylde den mellemfristede budgetmålsætning, dvs. en strukturel budgetsaldo på -0,5 % af BNP¹⁹, i 2023 og 2024 og at fastholde den i resten af programperioden. Ifølge Kommissionens forårsprognose 2023 ventes den strukturelle saldo at udvise et underskud på henholdsvis 0,1 % af BNP i 2023 og et overskud på 1,0 % af BNP i 2024, hvilket ligger over den mellemfristede budgetmålsætning.

¹⁸ Andre nationalt finansierede investeringsudgifter skønnes at indebære et ekspansivt bidrag på 0,1 procentpoint af BNP.

¹⁹ Den strukturelle saldo (konjunkturkorrigeret saldo eksklusiv engangsforanstaltninger og midlertidige foranstaltninger), som Kommissionen har genberegnet efter den i fællesskab aftalte metode, peger i retning af et strukturelt underskud på 0,9 % af BNP i 2023 og et overskud på 0,1 % i 2024.

- (24) Under antagelse af en uændret politik forventes det ifølge Kommissionens forårsprognose 2023, at de nationalt finansierede primære nettoudgifter²⁰ vil stige med 1,9 % i 2024.
- (25) Ifølge programmet forventes de offentlige investeringer at stige fra 2,0 % af BNP i 2023 til 2,1 % i 2024. De højere investeringer afspejler højere nationalt finansierede investeringer og investeringer, der finansieres af EU, navnlig gennem genopretnings- og resiliensfaciliteten. I programmet henvises der til reformer og investeringer, der forventes at bidrage til finanspolitisk holdbarhed og bæredygtig og inklusiv vækst. Disse omfatter en ajourføring af klimahandlingsplanen og opbygning af en datacenterfacilitet, som også er en del af genopretnings- og resiliensplanen.
- (26) I stabilitetsprogrammet skitseres en mellemfristet finanspolitisk kurs frem til 2026. Ifølge programmet forventes det offentlige overskud at stige til 2,9 % af BNP i 2025 og til 3,1 % i 2026. Den offentlige saldo forventes derfor at opfylde traktatens relevante referenceværdi i løbet af programperioden. Ifølge programmet ventes den offentlige gældskvotende at falde fra 38,2 % ved udgangen af 2024 til 32,0 % ved udgangen af 2026.
- (27) Den andel af befolkningen, der er over 64 år, i forhold til den andel, der er i den erhvervsaktive alder (20-64 år), forventes at blive mere end fordoblet frem til 2070, hvor der vil være færre end to potentielle bidragydere for hver pensionist sammenlignet med næsten fire bidragydere i 2022. Befolkningens aldring gør det nødvendigt at beskytte pensionssystemet mod stigende omkostninger. Ifølge den reform af pensionssystemet, der blev bebudet i september 2022, holdes pensionsalderen på 66 år. Regeringen arbejder derfor på at løse problemet med pensionssystemets bæredygtighed på bidragssiden. I 2023 forventes regeringen at fremlægge en køreplan for en gradvis stigning i socialsikringsbidragene i perioden 2024-2034. Dette vil gøre det klarere, hvordan den planlægger at fastlægge finansieringsordningerne for det statslige pensionssystem.
- (28) I overensstemmelse med artikel 19, stk. 3, litra b), i forordning (EU) 2021/241 og kriterie 2.2 i bilag V til samme forordning indeholder genopretnings- og resiliensplanen et omfattende sæt gensidigt forstærkende reformer og investeringer, som skal gennemføres senest i 2026. Irland er i færd med at gennemføre sin genopretnings- og resiliensplan, dog med betydelige forsinkelser. Begrænsede ressourcer og utilstrækkelig prioritering betyder, at Irland er saktet agterud i gennemførelsesprocessen. Irland forelagde en ændring af sin plan i maj 2023. Irland har endnu ikke indsendt sin første betalingsanmodning. Landet er i færd med at udarbejde et REPowerEU-kapitel. En hurtig medtagelse af det nye REPowerEU-kapitel i genopretnings- og resiliensplanen vil gøre det muligt at finansiere yderligere reformer og investeringer til støtte for Irlands strategiske mål på energiområdet og inden for den grønne omstilling. Det er fortsat vigtigt systematisk og effektivt at inddrage de lokale og regionale myndigheder, arbejdsmarkedets parter og andre relevante interessenter for at sikre en vellykket gennemførelse af genopretnings- og resiliensplanen samt af andre økonomipolitiske og beskæftigelsespolitiske tiltag, der går ud over planen, og således sikre et bredt ejerskab til den overordnede politiske dagsorden.

²⁰ Primære nettoudgifter defineres som nationalt finansierede udgifter eksklusive diskretionære foranstaltninger på indtægtssiden og ekskl. renteudgifter samt konjunkturbestemte arbejdsløshedsudgifter.

- (29) Kommissionen godkendte alle Irlands programmeringsdokumenter vedrørende samhørighedspolitikken i 2022. En hurtig gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken i komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen, herunder REPowerEU-kapitlet, er afgørende for at opnå den grønne og den digitale omstilling, øge den økonomiske og sociale modstandsdygtighed og sikre en afbalanceret territorial udvikling i Irland.
- (30) Ud over de økonomiske og sociale problemer, der skal løses ved hjælp af genopretnings- og resiliensplanen, står Irland over for en række yderligere problemer i forbindelse med den cirkulære økonomi, drikkevandsforsyning og spildevandsrensning samt elsystemet, energiinfrastrukturen og teknologier inden for intelligente elnet, ordningen for bevilling af tilladelser, energieffektivitet, bæredygtig transport og grønne færdigheder.
- (31) Irlands affaldsproduktion stiger fortsat og ligger stadig betydeligt over EU-gennemsnittet. Irlands resultater med hensyn til genanvendelse har været stagnerende i flere år. Den cirkulære materialeanvendelse i Irland er steget en smule og nåede i 2021 op på 2 %, hvilket dog er et godt stykke under EU-gennemsnittet på 11,7 %. Selv om der løbende sker forbedringer i affaldshåndteringen, kan der stadig ikke påvises nogen virkning af affaldshandlingsplanen fra 2020 for en cirkulær økonomi og den strategi for en cirkulær økonomi for hele forvaltningen, der blev offentliggjort i december 2021. Der er behov for flere investeringer for at nå EU's mål for den cirkulære økonomi. Dette indebærer en forbedring af infrastrukturen for særskilt indsamling og behandling af affald for at om dirigere affald fra deponering og forbrænding med særligt fokus på plast og bioaffald. Med hensyn til vandforvaltning og -kvalitet har Irland en aldrende og forældet infrastruktur, hvilket resulterer i en af de højeste rør-lækager i EU. Drikkevandskvaliteten er også fortsat et problem i visse områder. Der tages ikke tilstrækkeligt hånd om den betydelige forringelse af vandkvaliteten, der skyldes udvidelsen af landbrugsarealet. Der er behov for infrastrukturinvesteringer i forbindelse med genopretning af vandløb samt en mere helhedsorienteret tilgang til at begrænse kontamineringen af vand som følge af landbrugsaktiviteter.
- (32) Irlands elsystem viste tegn på sårbarhed i 2022, da der opstod elforsyningsproblemer, som krævede nødstøtteforanstaltninger. Landets klimahandlingsplan omfatter det ambitiøse mål om at omlægge landets energisystem senest i 2030, hvor 80 % af elektriciteten skal komme fra vedvarende energikilder. Dette vil resultere i en meget omfattende variabel elproduktion. Systemet er ikke tilstrækkeligt fleksibelt og integreret til at kunne håndtere så omfattende en variabel elproduktion, og den stigende energiefterspørgsel, navnlig fra datacentre, kan gøre det vanskeligt at nå målet for vedvarende energi. Flexibilitet på efterspørgselssiden og omfattende opgraderinger af transmissions-, distributions- og lagringsinfrastrukturen vil spille en afgørende rolle med hensyn til at mindske Irlands afhængighed af importerede fossile brændstoffer og lette og fremskynde landets omstilling til et klimaneutralt energisystem. De vigtigste udfordringer i forbindelse med udviklingen af flexibilitet på efterspørgselssiden består i manglen på en koordineret strategi for hele energisystemet, herunder opvarmning og køling, samt mangel på intelligent målerinfrastruktur. Ved at sikre, at der er afsat passende personale med tilstrækkelige kompetencer i alle faser af planlægningsprocessen, og ved at strømline de overordnede rammer vil man kunne opnå en mere effektiv ordning for bevilling af tilladelser og byggetilladelser til projekter vedrørende vedvarende energi, lagring og netsammenkoblinger og dermed være i stand til at fremskynde store udviklingsprojekter, der kan sætte skub i den grønne omstilling.

- (33) Irlands forbrug af naturgas er faldet med 0,2 % i perioden fra august 2022 til marts 2023 sammenlignet med det gennemsnitlige gasforbrug i samme periode i de foregående 5 år, hvilket er langt under reduktionsmålet på 15 %. På trods af den undtagelse, der er indrømmet Irland, opfordres Irland til at øge indsatsen for midlertidigt at reducere efterspørgslen efter gas indtil den 31. marts 2024²¹. Energieffektivitetsforanstaltninger vil spille en central rolle med hensyn til at reducere energiforbruget og bidrage til at nå det EU-dækkende mål om at reducere nettodrivhusgasemissionerne med mindst 55 %. Energimæssige forbedringer af boliger, eftermontering og hurtig udbredelse af varmesystemer baseret på vedvarende energikilder vil være afgørende for at nå klimamålene. På trods af ambitiøse mål om inden udgangen af 2030 at eftermontere, hvad der svarer til 500 000 boliger, således de opnår en energiklassificering (Building Energy Rating (BER)) på B2, og installere 400 000 varmepumper i eksisterende boliger til erstatning for ældre, mindre effektive varmesystemer, er der fortsat udfordringer, hovedsagelig som følge af manglen på kvalificeret arbejdskraft. Antallet af nulemissionskøretøjer i den irske bilpark er vokset hurtigt fra et meget lavt udgangspunkt, men landet har svært ved at holde trit, hvad angår tætheden af offentlige ladestander. Kun omkring 100 km jernbanelinjer er elektrificeret, hvilket gør Irland til det EU-land, der har den laveste andel af elektrificerede jernbaner. Desuden lægger trængslen på vejene en stor byrde på luftkvaliteten og pendlernes tid.
- (34) Mangel på arbejdskraft og færdigheder i sektorer og erhverv, der er væsentlige for den grønne omstilling, herunder fremstilling, udbredelse og vedligeholdelse af nettonul teknologier, skaber flaskehalse i omstillingen til en nettonul økonomi. Uddannelsessystemer af høj kvalitet, der reagerer på ændrede behov på arbejdsmarkedet, samt målrettede opkvalificerings- og omskolingsforanstaltninger er afgørende for at afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft og fremme inklusion og omfordeling af arbejdskraften. For at frigøre det uudnyttede arbejdskraftudbud skal disse foranstaltninger være tilgængelige, navnlig for enkeltpersoner og i de sektorer og regioner, der er mest berørt af den grønne omstilling. I 2022 blev der rapporteret om mangel på arbejdskraft i Irland for 12 erhverv, der krævede specifikke færdigheder eller viden med henblik på den grønne omstilling, herunder fagfolk inden for miljøbeskyttelse, ingeniører og elektroingeniører. Desuden blev manglen på arbejdskraft rapporteret som en faktor, der begrænsede produktionen i industrien (for 46,8 % af virksomhederne) og bygge- og anlægssektoren (for 60,3 % af virksomhederne).
- (35) Rådet har på baggrund af Kommissionens vurdering gennemgået stabilitetsprogrammet 2023, og dets holdning²² afspejles i henstilling 1 nedenfor.
- (36) I betragtning af de nære indbyrdes forbindelser mellem euomedlemsstaternes økonomier og deres kollektive bidrag til Den Økonomiske og Monetære Unions rette virkemåde henstillede Rådet, at medlemsstaterne i euroområdet træffer foranstaltninger, herunder gennem deres genopretnings- og resiliensplaner, til i) at bevare gældsberedygtigheden og afholde sig fra bredt funderet støtte til den samlede efterspørgsel i 2023, at målrette de finanspolitiske foranstaltninger, der er truffet for at afbøde virkningerne af høje energipriser, bedre, og at overveje passende måder at afvikle støtten på, efterhånden som energiprispresset mindskes, ii) at opretholde et højt offentligt investeringsomfang og fremme private investeringer til støtte for den grønne

²¹ Rådets forordning (EU) 2022/1369 og (EU) 2023/706.

²² I henhold til artikel 5, stk. 2, og artikel 9, stk. 2, i Rådets forordning (EF) nr. 1466/97.

og den digitale omstilling, iii) at støtte en lønudvikling, der afbøder tabet af købekraft og samtidig begrænser anden runde-effekter på inflationen, yderligere at forbedre de aktive arbejdsmarkedspolitikker og afhjælpe manglen på kvalificeret arbejdskraft, iv) at forbedre erhvervsklimaet og sikre, at energistøtten til virksomheder er omkostningseffektiv, midlertidig og målrettet levedygtige virksomheder, og at den opretholder incitamentet til den grønne omstilling, samt til v) at bevare den makrofinansielle stabilitet og overvåge risici og samtidig fortsætte arbejdet med at fuldføre bankunionen. For Irland bidrager henstilling 1, 2, 3 og 4 til gennemførelsen af den første, anden og tredje henstilling vedrørende euroområdet,

HENSTILLER, at Irland i 2023 og 2024 træffer foranstaltninger med henblik på at:

1. afvikle de energistøtteforanstaltninger, der var i kraft ved udgangen af 2023; skulle nye stigninger i energipriserne nødvendiggøre støtteforanstaltninger, sikre, at disse er rettet mod at beskytte sårbare husholdninger og virksomheder, er økonomisk overkommelige og bevarer incitamentet til energibesparelser; samtidig med at der opretholdes en sund finanspolitisk stilling i 2024, opretholde nationalt finansierede offentlige investeringer og sikre en effektiv udnyttelse af tilskud fra genopretnings- og resiliensfaciliteten og andre EU-midler, navnlig for at fremme den grønne og den digitale omstilling
for perioden efter 2024 fortsætte gennemførelsen af investeringer og reformer, der kan føre til en højere bæredygtig vækst, og bevare en forsvarlig budgetstilling på mellemlang sigt
sikre den finanspolitiske holdbarhed i det statslige pensionssystem ved at fastlægge de dertil knyttede finansieringsordninger
2. i væsentlig grad fremskynde gennemførelsen af genopretnings- og resiliensplanen, bl.a. ved at sørge for tilstrækkelige ressourcer, en hurtig færdiggørelse af tillægget til planen og REPowerEU-kapitlet med henblik på snarest muligt at påbegynde gennemførelsen heraf; fortsætte den hurtige gennemførelse af programmerne vedrørende samhørighedspolitikken, idet der sikres komplementaritet og synergi med genopretnings- og resiliensplanen
3. fremskynde investeringer med henblik på at sætte skub i den cirkulære økonomi; videreudvikle både infrastrukturen til affaldsbehandling i de højere trin i affaldshierarkiet og de økonomiske instrumenter med henblik på forebyggelse af affald og øge mængden af genbrugt, genfremstillet og genanvendt indhold; udvikle et mere effektivt system til særskilt indsamling af genanvendeligt affald, herunder bionedbrydeligt affald; omdirigere affald fra deponering og forbrænding med særlig fokus på plast og bioaffald; øge indsatsen for at fremskynde investeringer i drikkevands- og spildevandsinfrastrukturen
4. mindske afhængigheden af fossile brændstoffer generelt; fokusere indsatsen på at forbedre fleksibiliteten i elektricitetssystemet og forbedre integrationen af energisystemet; udforme og gennemføre en særlig strategi for udvikling af efterspørgselsreaktion og fremskynde udrulningen af intelligent målerinfrastruktur og intelligente netteknologier; strømlinje ordningen for bevilling af tilladelser og byggetilladelser for projekter inden for vedvarende energi, lagring og netsammenkoblinger; gennemføre yderligere foranstaltninger til støtte for energieffektivitet i private og offentlige bygninger for at reducere energiregningerne og omkostningerne til energisystemet; fremskynde opførelsen af offentlige

ladestandere til nulemissionskøretøjer; øge de politiske bestræbelser på at tilvejebringe og erhverve de færdigheder, der er nødvendige for den grønne omstilling.

Udfærdiget i Bruxelles, den [...].

På Rådets vegne
Formand